

بہ دنبال
سفیدی اسب

فاطمہ کاسی

فرم و ساختار اشعار احمد رضا احمدی

سرشناسه: کاسی، فاطمه، ۱۳۵۷-
 عنوان و نام پدیدآور: به دنبال سفیدی اسب، فاطمه کاسی.
 مشخصات نشر: تهران، فصل پنجم، ۱۳۹۴.
 مشخصات ظاهری: [۲۰۸]ص.
 شابک: 8_285_304_600_978
 وضعیت فهرست‌نویسی: فیفا.
 موضوع: فرم و ساختار اشعار احمد رضا احمدی.
 رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۴ ی ۸۶ ح ۸۲ / PIR ۷۹۴۳
 رده‌بندی دیویی: ۸۰/۴۱ فا
 شماره کتابشناسی ملی: ۴۰۰۹۰۹۰

فصل پنجم

ناشر تخصصی

به دنبال سفیدی اسب
 فاطمه کاسی

ناشر: فصل پنجم

چاپ اول: زمستان ۱۳۹۴

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

صفحه آرا: محسن بیگی

طراح جلد: آذین چینی‌ساز

شابک: ۸-۲۸۵-۳۰۴-۶۰۰-۹۷۸

حق چاپ برای ناشر محفوظ است.

صندوق پستی ناشر: ۴۵۱-۱۳۱۴۵

مرکز پخش: میدان انقلاب، ابتدای کارگرجنوبی، کوچه مهدیزاده، شماره ۴، واحد ۱۰

تلفن: ۶۶۹۰۹۸۴۷ - ۰۹۱۲۱۵۹۱۸۹۱ تلفکس: ۶۶۹۰۹۸۴۸

fasle5.1386@gmail.com

www.Fasle5.ir

instagram: fasle5

فهرست

۱۱.....	پیشگفتار.....
۱۳.....	فصل اول / کلمات.....
۱۵.....	روش نگارش.....
۱۸.....	عوامال پیدایش جریان موج نو.....
۲۱.....	موج نو (New wave).....
۲۳.....	شعر حجم.....
۲۴.....	بیانیه‌ی شعر حجم.....
۲۷.....	انواع موج نو.....
۲۸.....	ویژگی‌های موج نو.....
۲۸.....	جنبه‌ی ادبی.....
۲۸.....	وزن موج نو.....
۳۰.....	آشنایی زدایی.....
۳۱.....	زبان فرم گرایانه.....
۳۲.....	ویژگی‌های محتوایی و فکری.....
۳۲.....	تعهد گریزی و فردگرایی.....
۳۳.....	کم رنگ شدن و در مواقعی بی رنگ شدن عنصر اندیشه.....
۳۴.....	معرفی برخی از شاعران موج نو.....
۳۵.....	زندگی‌نامه و کارنامه ادبی - فرهنگی - هنری احمد رضا احمدی.....
۳۶.....	در قلمرو شعر - نثر.....
۳۸.....	در قلمرو ادبیات کودکان.....
۳۹.....	آماده‌ی چاپ.....
۳۹.....	در قلمرو ویراستاری و نمونه خوانی، غلط گیری، صفحه آرایی و انتخاب ناشر.....
۴۰.....	در قلمرو دکلمه‌ی اشعار.....
۴۱.....	در قلمرو گفتگو.....
۴۱.....	به صورت ضبط صدا.....
۴۱.....	به صورت ضبط صدا و تصویر.....

فصل دوم / تقابل‌های دو جزئی..... ۴۳

..... ۴۵ ساختارگرایی

..... ۴۹ تقابل‌های دو جزئی

..... ۵۳ تقابل‌های دو جزئی در اشعار احمد رضا احمدی

..... ۵۳ بینش نوستان‌زیک

..... ۵۶ حضور کودکی و پاکی در گذشته و غیاب

..... ۵۷ حضور و غیاب و وضعیت و حالت مطلوب گذشته

..... ۵۸ حضور و غیاب و عدم حضور

..... ۵۹ حضور و غیاب و عدم حضور پدر

..... ۵۹ حضور و غیاب و عدم حضور مادر

..... ۶۰ حضور و غیاب و عدم حضور افراد خانواده

..... ۶۱ مرگ و زندگی

..... ۶۵ شکوه و شکایت

فصل سوم / روایت..... ۷۷

..... ۷۹ روایت

..... ۸۰ روایت‌شناسی

..... ۸۱ نظریه‌های ساختارگرایانه

..... ۸۲ معرفی روایت‌شناسان ساختارگرا

..... ۸۷ نظریه‌های شکل‌گرایانه و نشانه‌شناختی به روایت

..... ۸۹ نظریه‌های اخیر

..... ۹۰ شعرروایی

..... ۹۰ نظریه‌ی نیما درباره‌ی شعر روایی

..... ۹۲ آیا شعر روایی، داستان رئالیستی است؟

..... ۹۴ مفهوم زمان در شعر روایی از منظر پذیرا شناسی

..... ۹۵ تحلیل روایی شعر «بادهای سم خیز»

..... ۹۵ روش

..... ۹۷ بررسی عناصر روایت در «بادهای سم خیز»

..... ۱۰۱ نگاهی به زبان شعر «بادهای سم خیز»

..... ۱۰۳ کانون روایت

..... ۱۰۵ کانون روایت در اشعار احمد رضا احمدی

..... ۱۰۹ ارتباط کانون روایت با موضوع

..... ۱۰۹ فاصله و سرعت

۱۱۷.....	زمان و کانون روایت.....
۱۱۸.....	بازگشت زمانی.....
۱۲۰.....	همزمانی.....
۱۲۲.....	کانون و محدوده‌ی دانش.....
۱۲۲.....	کانون باز.....
۱۲۶.....	کانون عینی و ذهنی.....
۱۳۰.....	ارتباط کانون روایت با راوی.....
۱۳۰.....	کانون روایت متغیر.....
۱۳۱.....	کانون دیدرونی و بیرونی.....
۱۳۴.....	کانون روایت از غیر مدون راوی.....
۱۳۴.....	دیدگاه برتر.....
۱۳۴.....	دیدگاه رو به رو یا همسان.....
۱۳۵.....	دیدگاه خارج.....
۱۳۸.....	گونه‌های کانون با توجه به شخص دیدارگر راوی.....
۱۳۸.....	گونه‌های کانون با توجه به راوی دنیای بیرون.....
۱۳۸.....	کانون کاملاً باز.....
۱۳۹.....	کانون ذهنی.....
۱۳۹.....	کانون متمرکز.....
۱۴۰.....	کانون غیاب یا دوربینی.....
۱۴۰.....	گونه‌های کانون با توجه به راوی اول شخص.....
۱۴۰.....	کانون نویسنده - راوی.....
۱۴۰.....	کانون شاهد.....
۱۴۱.....	کانون ثابت من - قهرمان.....
۱۴۲.....	کانون سیال یا شیوه‌ی ذهنی.....
۱۴۲.....	تک گویی درونی.....
۱۴۳.....	حدیث نفس یا خودگویی.....
۱۴۴.....	تک گویی نمایشی.....
۱۴۵.....	فصل چهارم / فرم
۱۴۷.....	شکل (Form) چیست؟.....
۱۵۱.....	نقد جدید و فرمالیسم: محتوا یا فرم؟.....
۱۵۲.....	فرمالیسم روسی.....
۱۵۴.....	دستاوردهای فرمالیست‌ها.....

۱۵۴.....	ادبیت (Literariness).....
۱۵۵.....	آشنایی زدایی (Defamiliarization).....
۱۵۷.....	طرح و داستان.....
۱۵۹.....	عنصر غالب (The Dominant).....
۱۶۲.....	نقد اشعار.....
۱۶۲.....	طرح و ترکیب.....
۱۶۳.....	جدهای خراب از وقت خوب مصائب.....
۱۶۵.....	آسمان خانه‌ی ما.....
۱۶۷.....	این بازه نیست.....
۱۶۸.....	سال وازده به برد.....
۱۷۰.....	چنان ابر.....
۱۷۲.....	در انتهای (کتابی از عمر دیوار بود).....
۱۷۴.....	تنها این روزگار رفته‌ای از عمر دیوار بود.....
۱۷۵.....	این واژه‌ها (از نگاه تو در زیر آسمان لاجوردی).....
۱۷۷.....	در این شبستان (روزی برای تو - ما هم گفت).....
۱۷۹.....	آشکار سازی صنعت.....
۱۷۹.....	طرح فرمالیستی.....
۱۸۲.....	هزل رسوم نوشتار.....
۱۸۳.....	تحریف زمان.....
۱۸۳.....	اختصار.....
۱۸۴.....	پرش.....
۱۸۴.....	بسط.....
۱۸۵.....	رجوع به گذشته.....
۱۸۵.....	رجوع به گذشته از ابتدای شعر.....
۱۸۵.....	رجوع به گذشته از میانه‌ی شعر.....
۱۸۶.....	رفتن به سوی آینده.....
۱۸۶.....	برجسته سازی.....
۱۸۶.....	کنار نهادن وزن نیمایی.....
۱۹۰.....	فردیت شعر (خاطره گوئی، زاویه دید اول شخص).....
۱۹۲.....	فرم فرمالیستی - پست مدرنیستی (فرم قطع و وصل).....
۱۹۵.....	کتاب نامه‌ی فارسی.....
۱۹۸.....	مقالات.....
۱۹۹.....	کتاب نامه‌ی انگلیسی.....
۲۰۱.....	فهرست نمایه.....

پیشگفتار

دردوره‌ی کارشناسی بود که با اشعار احمدرضا احمدی آشنا شدم. دنیای پر رمز و رازی داشت و همین برایم کافی بود که به سمتش کشیده شوم. اما گویی زمانش فرا نرسیده بود. دوره‌ی کارشناسی به پایان رسید و دوره‌ی کارشناسی ارشد آغاز شد. و من میان نامه‌ام را با موضوعی مرتبط با ادبیات داستانی انتخاب کردم و به پایان رسید. حال که وارد دوره‌ی دکتری شده بودم، جای خالی کار درباره‌ی شعر را احساس می‌کردم. موضوع را با استادم - دکتر نیکویی - در میان نهادم و ایشان که در تمام مراحل زندگی علمی‌ام همراهم بودند، کار درباره‌ی آثار احمدرضا احمدی را من پیشنهاد کردند. همه چیز به همان سمت و سویی می‌رفت که می‌خواستیم. از احمدرضا احمدی جز چند شعری که از او خوانده بودم نمی‌دانستم و البته این موضوع هیجان کار را زیاده‌تر می‌کرد. همیشه موضوعات تازه، هیجان زیادی برای نوشتن کردن فراهم داشتند. ابتدا بنا بود در مورد همه آثار شعری و داستانی احمدرضا احمدی متمرکز شوم. او در زمینه‌ی ادبیات کودک یکی از برترین‌ها بود بنابراین این بار غیر از هیجانی که برایم داشت، به نوعی افتخار نیز برایم محسوب می‌شد. با ملاقه‌ی تمام شروع به کار کردم. عنوان رساله در دانشگاه مطرح شد اما بر خلاف انتظارم، با تغییر در عنوان پذیرفته شد: «تحلیل جریان موج نو در ادبیات معاصر ایران». به نظر می‌رسید محدود کردن احمدی به جریان موج نو چندان درست نباشد. چرا که این جریان شعری مربوط دوران محدودی از دوره‌ی شاعری او می‌شد. احمدی توانسته بود از آن زبان و بیان فاصله بگیرد و خود را به عنوان چهره‌ی پرتلاش و پویا در ادبیات ایران مطرح نماید. موضوع را پذیرفتم و کار درباره‌ی آثار کودکش را به زمان دیگری واگذار کردم. در این رساله از راهنمایی استاد یحیی طالبیان و مشاوره‌ی دکتر محمد رضا صرفی و دکتر عنایت الله شریف

پور استفاده فراوان بردم. به غیر از حضور این استادان ارجمند، از حضور مهربان و صمیمی استاد عزیزم دکتر علیرضا نیکویی فراوان استفاده کردم. هیجان کشف و درک موضوعات جدید به کمک دکتر نیکویی و همین دیگر استاد گرانقدرم دکتر علی تسلیمی در وجودم نهادینه شد. با علاقه کارم را آغاز کردم. در جریان نگارش، محدودیت منابع یکی از مهمترین بالش‌ها بود. بیشتر منابع روزنامه ای بودند و قدیمی. تنها منبعی که آن روزها یافتم، ویژه نامه «گوهران» بود که اختصاص به احمدرضا احمدی داشت. در این نگارش این رساله تلاش مضاعفی را می‌طلبید. یافتن تمام آثار احمدی هم چندان کار ساده ای نبود. در رفت و آمدهایی که به تهران داشتم ته‌آورد سر رد پای احمدی را بیابم. روزی از روزها در کمال ناباوری احمدرضا احمدی نمای گرفت! با همان صمیمیتی که از همه‌ی کرمانی‌ها سراغ داشتم. در پوست خود نمی‌گنجیدم. آدرس و شماره تلفنشان را دادند و از من دعوت کردند که هرگاه به سواد داشتم می‌توانم به دیدارش بروم. بسیار شاد بودم. چند با به دیدارشان رفتم و ایشام با گشاده رویی مرا پذیرفتند و بسیاری از منابع را در اختیار قرار دادند و چندین کتاب از آثار کودک خود را به من هدیه کردند.

پس از پایان رساله، سه مقاله از آن به چاپ رسید. یک مقاله‌ی علمی - پژوهشی در مجله گوهر گویای اصفهان، یک مقاله در هفتاد و پنجمین بین‌المللی انجمن ترویج زبان و ادبیات فارسی و دیگری در همایش ملی پژوهش‌های ادبی. در پایان ضمن تشکر از همه‌ی کسانی که با خواندن این مطالب، مواردی را گوشزد کردند، منتظر پیشنهادات و انتقادات خوانندگان گرامی خواهم بود.